

Folketingets Finansudvalg
 Christiansborg

29. marts 2019

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 514 (alm. del) af 28. marts 2019 stillet efter ønske fra Joacim B. Olsen (LA)

Spørgsmål

Ministeren bedes oplyse den sammensatte effekt af forslagspakken, som fremgår af FIU alm. del - spørgsmål 25.

Svar

I Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 25 (alm. del) af 5. oktober 2018 oplyses den isolerede virkning af de enkelte tiltag på BNP, beskæftigelse, offentlig saldo samt gini. Virkningen er oplyst i 2030, hvor tiltagene forudsættes fuldt indfaset. Der er oplyst isolerede virkninger for de tiltag, hvor der er tilstrækkeligt grundlag for at foretage en sådan isoleret vurdering.

I svaret angives som nævnt den isolerede virkning af de enkelte tiltag. Hvis disse virkninger rent mekanisk lægges matematisk sammen giver det virkningerne opstillet i tabel 1.

Tabel 0.1

Mekanisk sum af de viste enkeltinitiativer i Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 25 (alm del) af 5. oktober 2018

	Virkning på offentlig saldo, mia. kr.	Arbejdsudbudsvirkning, fuldtidspersoner	BNP-virkning	GINI, beskæftigede	GINI, befolkning
Mekanisk sum af enkelttiltag i 2030	6¼ mia. kr. ¹⁾	99.650 fuldtidspersoner	4½ pct. af BNP	2,0	3,7

Anm.: Den mekaniske sum tager bl.a. ikke højde for, at lavere skatter vil reducere saldoeffekten af øget beskæftigelse, eller for mulige afledte virkninger på produktivitet og arbejdsudbud mv. af en reduktion i de offentlige serviceudgifter på ca. 10 pct. i forhold til grundforløbet.

1) De oplyste tiltag i Finansudvalgets spørgsmål nr. 25 (Alm. del) af 5. oktober 2018 indeholder ikke en konkret disponering af den del af det finanspolitiske råderum, der er indregnet som en reserve til øvrige prioriteringer, og som i Finansministeriets seneste mellemfristede fremskrivning i Opdateret 2025-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2022 udgør ca. 12¼ mia. kr. i 2025. Reserven er derfor heller ikke forudsat disponeret i besvarelsen af Finansudvalgets spørgsmål nr. 25 (Alm. del) af 5. oktober 2018. Hvis reserven indregnes med dens 2025-niveau i de mekaniske virkninger i tabel 1, vil virkningen på saldoen i 2030 således svare til i størrelsesordenen 19 mia. kr.

Kilde: Mekaniske beregninger på baggrund af de isolerede virkninger angivet i Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 25 (alm. del) af 5. oktober 2018.

Finansministeriet har i besvarelsen af FIU 25 som nævnt ikke foretaget en samlet kvantitativ vurdering af forslagspakken af følgende tre grunde, som er oplyst i FIU 25 og som fortsat er gældende.

For det første bemærkes, at: ”Der knytter sig stor usikkerhed til en vurdering af en samlet forslagspakke af den rækkevidde og kompleksitet, der er tale om i spørgsmålet. Som følge af disse usikkerheder, som uddybes nedenfor, vurderer Finansministeriet det ikke muligt at give en samlet retvisende kvantitativ vurdering af forslagspakkens betydning for blandt andet velstand og beskæftigelse over tid og ej heller for den samlede udvikling i den strukturelle offentlige saldo år for år til 2030. Besvarelsen afspejler derfor den marginale virkning af de enkelte tiltag, hvor muligt, men ikke et samlet skøn for virkningen på blandt andet BNP, beskæftigelse, eller Gini-koefficienten.”, *jf. Svar på Finansudvalgets spørgsmål 25 (alm. del) af 5. oktober 2018.*

For det andet bemærkes, at de foreslåede initiativer vil ændre grundlæggende på strukturerne i det danske samfund, herunder størrelsen af den offentlige sektor. Af *Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 25 (alm. del) af 5. oktober 2018* fremgår således blandt andet, at: ”Der er i den forbindelse navnlig usikkerhed om, hvordan den omtalte reduktion af de offentlige serviceudgifter (og derigennem den offentlige beskæftigelse) på ca. 10 pct. i forhold til grundforløbet i 2030 potentielt kan have afledte virkninger på sigt, fx via mulige indvirkninger på kvaliteten i uddannelsessystemet, af forebyggende indsatser og behandlinger i sundhedssystemet, eller børns læring og udvikling i daginstitutioner mv. Dermed er der også usikkerhed om, hvilke langsigtede BNP- og beskæftigelseseffekter, der kan være forbundet med ændringen i de offentlige serviceudgifter i forhold til de mellemløb. Det vurderes således, at Finansministeriets sædvanlige antagelser ved mere marginale ændringer i de reale udgifter til det offentlige forbrug ikke uden videre kan finde anvendelse i det aktuelle tilfælde.” Af Finansministeriets rapport *Regneprincipper og modelanvendelse – dynamiske effekter af offentligt forbrug og offentlige investeringer* (maj 2018) fremgår blandt andet:

- ”Der kan være forskel på marginale og gennemsnitlige effekter af det offentlige forbrug på et givent område. Det er som udgangspunkt kun muligt at foretage rimeligt sikre skøn over dynamiske effekter af ændringer, som i det store billede – fx set i forhold til forskellene på tværs af de vestlige lande – er forholdsvis begrænsede. Omvendt er det typisk ikke muligt at kvantificere virkningerne af grundlæggende ændringer af de økonomiske strukturer i det danske samfund, hverken generelt eller på et givent område, med nogen særlig præcision.” (rapportens s. 16).
- ”Finansministeriets regneprincipper og –metoder primært er tiltænkt situationer, hvor der sker ændringer af fx skattesystemet eller de offentlige serviceydelser, som set i det store billede trods alt er begrænsede. Det vil omfatte langt de fleste tilfælde af praktisk relevans.” (rapportens s. 16).
- ”Finansministeriets regneprincipper er altså ikke tiltænkt og kan ikke nødvendigvis anvendes ved meget betydelige ændringer i eksempelvis den offentlige finansiering af vel-

færdsydelser. Det kunne fx være mere eller mindre fuld afskaffelse af offentlig (med)finansiering af børnepasning, uddannelse, sygesikring mv. Tilsvarende kan regneprincipperne ikke nødvendigvis anvendes til at give et dækkende billede af virkningerne af fx mere eller mindre fuld afskaffelse af visse overførselsindkomster eller indkomstskeer.” (rapportens s. 16).

Af rapporten fremgår også, at der kan være både positive og negative dynamiske virkninger af ændringer i det offentlige forbrug. De afledte dynamiske virkninger ved ændringer i det offentlige forbrug vil blandt andet afhænge af den konkrete udmøntning. Usikkerheden er voksende, jo større ændringer, der er tale om.

For det tredje bemærkes, at: ”ministeriernes beregninger af tiltag som udgangspunkt beskriver virkningen af at ændre ét enkelt område ad gangen. Hvis alle elementer iværksættes samtidigt vil der opstå et betydeligt samspil mellem de enkelte forslag (såkaldte krydseffekter), som øger usikkerheden i forhold til de vanlige provenuskøn. Eksempelvis bliver merprovenuet fra en stigende beskæftigelse afledt af fx tilbagetræknings- eller arbejdsmarkedstiltag reduceret, når person- og beskæftigelsesfradraget samtidig hæves markant og topskatten afskaffes. Endelig gælder det, at de usikkerheder, der generelt knytter sig til skøn for adfærdsvirkningerne af skatteændringer, naturligt bliver forstærket, når der er tale om ændringer af den størrelsesorden, der er tale om i spørgsmålet”, *jf. Svar på Finansudvalgets spørgsmål 25 (alm. del) af 5. oktober 2018.*

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister